

Bilag til tværregional vejledning:
Generelle infektionshygiejniske forholdsregler for sundhedspersonale

	<p>Generelle infektionshygiejniske forholdsregler for sundhedspersonale, Retningsgivende principper (Actioncard skal anvendes sammen med tilhørende hoveddokument.)</p>
Forudsætninger	Sundhedspersonale skal have modtaget undervisning og oplæring i de generelle infektionshygiejniske forholdsregler og dertil hørende dokumenter.
Håndhygiejne	<p>Håndhygiejne er den vigtigste enkeltstående faktor for at forebygge kontakt-smitte og afbryde smitteveje. Skal udføres af sundhedspersonale, der har direkte eller indirekte patientkontakt eller som udfører rene eller urene procedurer.</p> <p>E-læring i håndhygiejne skal være gennemført hvert 2. år.</p>
Arbejdsdragt Uniformsretningslinjer for personale med patientkontakt	<p>Arbejdsdragt skal anvendes af sundhedspersonale, der har direkte eller indirekte patientkontakt eller som udfører rene eller urene opgaver.</p> <p>Arbejdsdragten</p> <ul style="list-style-type: none"> • skal være synlig ren, med korte ærmer og iføres ved arbejdsdagens begyndelse • skal beskyttes ved risiko for forurening ved direkte patientkontakt eller kontakt til patientens udstyr eller – nærmiljø • skal beskyttes ved urene procedurer • skal skiftes ved synlig forurening • som udleveres af hospitalet/sygehuset skal anvendes • skal vaskes og opbevares på hospitalet og må ikke tages med hjem <p>Suppleringsstøj til arbejdsdragt f.eks. trøjer, T-shirts og tørklæder skal opfylde samme krav som arbejdsdragten.</p>
Personlige værnemidler	<p>Personlige værnemidler beskytter sundhedspersonalet mod smitte eller mod at kunne videregive smitte og anvendes for at beskytte arbejdsdragt, hud og slimhinder.</p> <p>Værnemidler omfatter handsker, forklæde, overtrækskittel, maske, briller eller visir. Personalet skal lave en risikovurdering af hvilke værnemidler, der skal anvendes til den pågældende procedure.</p> <p>Værnemidler</p> <ul style="list-style-type: none"> • skal anvendes ved urene procedurer • skal anvendes ved risiko for forurening med organisk materiale • skal anvendes ved procedurer med risiko for stænk og sprøjt • er personlige og til engangsbrug • skiftes mellem hver patient samt mellem rene og urene procedurer • skal kasseres efter brug <p>Ved aftagning af værnemidler skal man være opmærksom på ikke at berøre den forurenede yderside.</p> <p>Der skal altid udføres håndhygiejne efter brug af værnemidler.</p>

<p>Rengøring og desinfektion af medicinsk flergangsudstyr</p>	<p>Rengøring og eventuel desinfektion af medicinsk flergangsudstyr er en vigtig procedure for at forebygge smitteoverførsel. Rengøring og desinfektion er en uren procedure og værnemidler skal anvendes.</p> <p>Generelt om medicinsk flergangsudstyr</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rengøres mellem hver patient • Skal fremstå synligt rent • Rengøringsproceduren skal være i overensstemmelse med leverandørens anvisninger • Maskinel rengøring og desinfektion i egnet dekontaminator foretrækkes fremfor en manuel procedure <p>Ikke-kritisk udstyr</p> <ul style="list-style-type: none"> • I de fleste situationer er rengøring, uden desinfektion, tilstrækkelig • Hvis udstyret har været i kontakt med organisk materiale, skal der både rengøres og desinficeres <p>Semikritisk udstyr</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rengøres med vand tilsat rengøringsmiddel efterfulgt af desinfektion med egnet desinfektionsmiddel <p>Kritisk udstyr</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rengøres med vand tilsat rengøringsmiddel efterfulgt af
<p>Medicinsk engangsudstyr</p>	<p>Engangsudstyr mærket som</p> <ul style="list-style-type: none"> • Single-use anvendes én gang, til én patient. Udstyret er mærket • Single-patient-use udstyr kan anvendes flere gange til samme patient. Skal rengøres og evt. desinficeres mellem hvert brug, samt håndteres og opbevares rent og tørt hos patienten
<p>IT- og medikoteknisk udstyr</p>	<p>IT- og medikoteknisk udstyr berøres hyppigt af sundhedspersonale og patienter, og kan være reservoir for mikroorganismer.</p> <p>IT- og medikoteknisk udstyr</p> <ul style="list-style-type: none"> • Berøres med rene og tørre hænder • Rengøres mellem hver patient • Skal fremstå synligt rent • Hvis udstyret har været i kontakt med organisk materiale, skal det både rengøres og desinficeres med godkendte midler og metoder • Rengøringsproceduren skal være i overensstemmelse med leverandørens anvisninger • Der bør udarbejdes en lokal aftale om, hvilket udstyr der gøres rent, hvor ofte og af hvem
<p>Rengøring af inventar og lokaler</p>	<p>Inventar og lokaler skal fremstå synlig rene, og rengøres jf. hospitalernes hygiejne- og kvalitetsprofiler. Rengøring er en uren procedure og værnemidler skal anvendes.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Før rengøring skal området være ryddeligt

Bilag til tværregional vejledning:
Generelle infektionshygiejniske forholdsregler for sundhedspersonale

	<ul style="list-style-type: none"> • Der skal skiftes handsker og klud mellem hver patientenhed, forud gået af håndhygiejne <p>Gulvareal betragtes som urent og må ikke benyttes til opbevaring.</p>
<p>Håndtering af patient-udskillelser, spild og laboratorieprøver</p>	<p>Ved håndtering af organisk materiale er der risiko for smitteoverførsel.</p> <p>Håndtering af organisk materiale er en uren procedure, og sundhedspersonalet skal ud fra en risikovurdering anvende værnemidler.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sår, dræn og andre fremmedlegemer skal som hovedregel være dækket af ren, tør og tætsluttende forbindelse • Mindre mængder organisk materiale, der er opsamlet i f.eks. forbindinger, bleer eller drænposer kan bortskaffes som dagrenovation • Større mængder organisk materiale skal bortskaffes, jævnfør lokale retningslinjer • Spild af organisk materiale skal straks fjernes med engangsmateriale, der herefter kasseres. Området rengøres og desinficeres efterfølgende, jævnfør lokale retningslinjer • Laboratorieprøver opsamles, emballeres og transporteres, så emballagens yderside og omgivelserne ikke forurenes. Prøverne skal håndteres som urene <p>Ved ekstern postforsendelse skal prøverne emballeres og mærkes i forhold til gældende regler.</p>
<p>Urene, rene og sterile procedurer</p>	<p>En uren procedure er som udgangspunkt en arbejdsopgave med risiko for forurening til patient, personale, udstyr eller overflader, og derfor</p> <ul style="list-style-type: none"> • anvendes personlige værnemidler og efterfølgende udføres håndhygiejne • foretages rengøring og eventuelt desinfektion af anvendt udstyr eller overflader <p>En ren procedure er som udgangspunkt en arbejdsopgave, hvor man vil undgå at tilføre eller sprede forurening til patient, udstyr og overflader, og derfor</p> <ul style="list-style-type: none"> • har rene hænder/har udført håndhygiejne • arbejder med rent og eventuelt desinficeret udstyr og overflader <p>En steril procedure er en arbejdsopgave, hvor man opretholder sterilitet under hele proceduren ved at etablere et sterilt felt og anvender sterile materialer.</p> <p>Non-touch teknik ("ikke-røre"): En arbejdsopgave, hvor der anvendes sterilt udstyr, men ikke nødvendigvis sterile handsker. De infektionsfølsomme områder bliver kun berørt med sterilt udstyr.</p>

Bilag til tværregional vejledning:
Generelle infektionshygiejniske forholdsregler for sundhedspersonale

<p>Rene tekstiler som dyner, puder, tøj og linned</p>	<p>Rene tekstiler skal være så rene, at antallet af mikroorganismer ikke er medvirkende årsag til smitteoverførsel.</p> <p>Rene tekstiler</p> <ul style="list-style-type: none"> • skal opbevares rent og tørt f.eks. tildækket på transportvogn, i lukket skab/skuffe eller på hylde i lukket linneddepot • skal håndteres med rene hænder • der tabes på gulvet må ikke bruges, men skal kasseres som snavsetøj
<p>Madrasser og senge</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Madrasbetræk skal være væskeafvisende • Mellem hver patient samt ved synlig forurening skal seng, madras og pude med barrieremateriale rengøres og eventuelt desinficeres, jf. lokale retningslinjer • Rene nyopredte senge opbevares i rene lukkede rum eller tildækkes med plastik og anbringes så vidt muligt på steder uden meget aktivitet. Plastovertræk er til engangsbrug <p>Leasede madrasser</p> <ul style="list-style-type: none"> • De er rene og plomberede ved ankomst og skal opbevares rent og adskilt fra urene
<p>Snavsetøj som dyner, puder, tøj og linned</p>	<p>Snavsetøj indeholder mikroorganismer og kan være medvirkende årsag til smittespredning. Håndtering af snavsetøj er en uren procedure, og sundhedspersonalet skal ud fra en risikovurdering anvende værnemidler.</p> <p>Snavsetøj</p> <ul style="list-style-type: none"> • skal håndteres forsigtigt, så omgivelserne ikke forurenes • må ikke lægges på gulvet • skal anbringes i snavsetøjspose eller bur beregnet til snavsetøj • der er vådt skal emballeres i plasticpose <p>Sengelinned, dyner og puder skiftes og vaskes mellem hver patient samt ved synlig forurening.</p>
<p>Affald</p>	<p>Affald kan indeholde bakterier og skal betragtes som urent. Personalet skal, ud fra en risikovurdering, anvende værnemidler.</p> <p>Affald skal</p> <ul style="list-style-type: none"> • kasseres, emballeres og transporteres så emballagens yderside og omgivelser ikke forurenes • kasseres, så emballagen kan lukkes forsvarligt • kasseres, sorteres og emballeres jf. lokale retningslinjer <p>Affaldsstativer og transportvogne rengøres jf. lokale retningslinjer.</p>
<p>Håndtering af fødevarer</p>	<p>Selvbetjeningsvogne/borde og -køleskabe</p> <ul style="list-style-type: none"> • Håndhygiejne skal udføres før håndtering af fødevarer • Der bør være skiltning om regler for håndhygiejne og hånddesinfektionsmiddel tilgængeligt i umiddelbar nærhed • Fødevarer skal være emballeret enkeltvis

Bilag til tværregional vejledning:
Generelle infektionshygiejniske forholdsregler for sundhedspersonale

	<p>Ved decentral mad-udportionering</p> <ul style="list-style-type: none"> • Håndvask skal udføres før håndtering af fødevarer • Hår skal være samlet/opsat • Engangsforklæde skal anvendes • Uindpakkede fødevarer håndteres med køkkenredskaber
Service inkl. bestik og madbakker	<p>Håndtering af rent service er en ren procedure. Håndtering af brugt service er en uren procedure. Der skal udføres håndhygiejne mellem rene og urene procedurer.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rent service skal opbevares rent og håndteres med rene hænder • Ved håndtering af brugt service i et køkken f.eks. ved afrydning og opvask skal der anvendes værnemidler • Brugt service fra patienter skal vaskes i en industriopvaskemaskine • Brugt service skal holdes adskilt fra rent service
Inddragelse af patienter, besøgende og leverandører	<p>Patienter, besøgende og leverandører skal informeres og vejledes om forholdsregler i forbindelse med adfærd ved ophold og færd på hospitalet.</p> <p>Patienter, besøgende og leverandører skal have information og vejledning om</p> <ul style="list-style-type: none"> • håndhygiejne, hvordan, hvornår og hvor (lokal pjece udleveres) • at anvende værnemidler, hvor det er relevant • ikke at medbringe f.eks. pottedplanter og husdyr ekskl. førerhunde • ikke at komme på besøg, hvis man har en smitsom sygdom f.eks. forkølelse, influenza, opkast, diarré o. lign • at dække mund og næse ved hoste og nys <p>Det er sundhedspersonalets ansvar at forebygge infektioner og smittespredning. Deltager patienter eller besøgende i behandlingen er det vigtigt, at de modtager undervisning, vejledning og oplæring i forebyggelse af smitte og smittespredning. Der bør udarbejdes lokale instrukser herfor.</p>
Valg af patientstue	<p>Som hovedregel kan patienter ligge på flersengsstue. For at undgå krydsforurening mellem patienter kan der i visse situationer, ud fra en risikovurdering, være behov for at benytte enestue til patienter, som f.eks.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • er svær inkontinente, har ikke-isolationskrævende diarré og som samtidig ikke er i stand til at foretage tilstrækkelig håndhygiejne • har en ikke-isolationskrævende luftvejsinfektion med produktiv hoste • er svært immunsupprimerede • har store åbne/udækkede eller inficerede sår <p>Enestue må ikke forveksles med isolation.</p>

Bilag til tværregional vejledning:
Generelle infektionshygiejniske forholdsregler for sundhedspersonale

<p>Opbevaring af udstyr</p>	<p>Birum som f.eks. depoter og skyllerum har forskellige funktioner. Disse birum må kun anvendes til den funktion, de er indrettet til og skal opfylde specifikke krav til f.eks. temperatur, trykforhold, luftfugtighed og rengøringsniveau.</p> <p>Rent og sterilt udstyr</p> <ul style="list-style-type: none"> • skal håndteres med rene hænder, opbevares og transporteres rent fra depot til brugsstedet • skal, indtil de skal bruges, opbevares i lukkede depotrum, skabe, skuffer eller lign. • som ikke har været håndteret, opbevaret eller transporteret korrekt, skal betragtes som urent udstyr. Brugt engangsudstyr skal kasseres og flergangsudstyr skal genbehandles • skal, hvis de opbevares sammen med linned, placeres i lukkede skabe eller skuffer <p>I skyllerum skal rent og urent udstyr holdes adskilt.</p>
<p>Indkøb af medicinsk flergangsudstyr og inventar</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ved indkøb af udstyr og inventar er det vigtigt, at materiale og udformning tager hensyn til, at det skal kunne rengøres og desinficeres med godkendte midler og metoder • Rengøringsproceduren skal være i overensstemmelse med leverandørens anvisninger
<p>Legetøj</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Legetøj skal kunne rengøres og desinficeres, der bør udarbejdes lokale instrukser herfor • Legetøj skal fremstå synlig rent
<p>Blomster</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Det er tilladt at have afskårne blomster på patientstuer, men ikke i behandlings- og undersøgelsesstuer • Blomster med jord må kun forefindes på fællesarealer, kontorer og dagligstuer, men ikke på patientstuer og lokaler, hvor der foregår patientbehandling
<p>Akvarier</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Akvarier bør ikke forefindes i undersøgelses- og behandlingsrum, eller på sengestuer • Der bør anvendes lukkede akvarier • Der bør foreligge en procedure for rengøring og vedligeholdelse
<p>Førerhunde</p>	<p>En blind person med førerhund har samme rettigheder som en seende person, og hunden er nødvendig for personens færden.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Førerhund kan almindeligvis medbringes ved ambulanskontakt • Hundens ejer er ansvarlig for hunden inkl. eventuel pasning, luftning o.l. • Det vil i mange tilfælde være uhensigtsmæssigt, at førerhund medbringes ved indlæggelse samt i områder, hvor der er særlige krav til renhed

Bilag til tværregional vejledning:

Generelle infektionshygiejniske forholdsregler for sundhedspersonale

	<ul style="list-style-type: none">• Sundhedspersonale skal ledsage patienten til de relevante steder inden for hospitalets område, når det ikke er muligt at medbringe hunden• Ved behov for fravigelse fra ovenstående kan hygiejneorganisationen kontaktes
Yderligere krav og anbefalinger på området	<ul style="list-style-type: none">• Nationale Infektionshygiejniske Retningslinjer om generelle forholdsregler i sundhedssektoren, Centrale Enhed for Infektionshygiejne, 1. udgave 2017, Statens Serum Institut• Nationale Infektionshygiejniske Retningslinjer for genbehandling af steriliserbart medicinsk udstyr, Central Enhed for Infektionshygiejne, 1. udgave 2019, Statens Serum Institut